II

(Voorbereidende besluiten)

COMMISSIE

Gewijzigd voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende het toezicht en de controle op grote risico's van kredietinstellingen

(92/C 175/04)

COM(92) 273 def. — SYN 333

(Door de Commissie ingediend op 22 juni 1992 krachtens artikel 149, lid 3, van het EEG-Verdrag)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 57, lid 2, eerste en derde zin,

Gezien het voorstel van de Commissie (1),

In samenwerking met het Europese Parlement (2),

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité (3),

Overwegende dat deze richtlijn past in de doelstellingen die zijn uiteengezet in het Witboek van de Commissie inzake de voltooiing van de interne markt (4);

Overwegende dat de fundamentele toezichtregels dienen te worden geharmoniseerd; dat de Lid-Staten de mogelijkheid dienen te behouden om stringentere regels vast te stellen dan in deze richtlijn zijn voorgeschreven;

Overwegende dat over deze richtlijn advies is gevraagd aan het Raadgevend Comité voor het bankwezen, dat op grond van artikel 6, lid 4, van Richtlijn 77/780/EEG van de Raad van 12 december 1977 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen (5), laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 89/646/EEG (6), tot taak heeft de Commissie voorstellen te doen met het oog op de coördinatie van de in de Lid-Staten geldende coëfficiënten;

Overwegende dat het toezicht en de controle op de risico's van kredietinstellingen een integrerend deel van het bedrijfseconomisch toezicht op deze instellingen vormen; dat een overmatige concentratie van risico's bij één cliënt of groep van verbonden cliënten tot onaanvaardbare verliesmogelijkheden kan leiden; dat een dergelijke situatie kan worden geacht nadelig te zijn voor de solvabiliteit van een kredietinstelling;

Overwegende dat aanvankelijk bij wege van Aanbeveling 87/62/EEG van de Commissie (7) gemeenschappelijke richtsnoeren voor het toezicht en de controle op risico's van kredietinstellingen zijn vastgesteld; dat dit instrument werd gekozen omdat het de mogelijkheid bood geleidelijk de bestaande stelsels aan te passen en nieuwe stelsels in te voeren zonder het bankwezen van de Gemeenschap te ontwrichten; dat, nu deze eerste fase is voltooid, een dwingend besluit, dat van toepassing is op alle kredietinstellingen van de Gemeenschap, dient te worden vastgesteld;

Overwegende namelijk dat, aangezien op een eengemaakte markt de kredietinstellingen rechtstreeks met elkaar concurreren, de voorschriften inzake het toezicht in de gehele Gemeenschap gelijkwaardig moeten zijn, dat daartoe de criteria voor het bepalen van de concentratie van de risico's in op communautair niveau dwingende rechtsregels vervat moeten zijn en niet meer door de Lid-Staten algeheel vrij moeten kunnen worden bepaald; dat de vaststelling van gemeenschappelijke regels derhalve het beste de belangen van de Gemeenschap dient omdat

(1) PB nr. C 123 van 9. 5. 1991, blz. 18.
(2) Nog niet bekendgemaakt.
(3) PB nr. C 339 van 31. 12. 1991, blz. 35.
(4) Document COM(85) 310.
(5) PB nr. L 322 van 17. 12. 1977, blz. 30.
(6) PB nr. L 386 van 30. 12. 1989, blz. 1.
(7) PB nr. L 33 van 4. 2. 1987, blz. 10.

aldus verschillen in concurrentievoorwaarden worden voorkomen en het bankwezen van de Gemeenschap wordt versterkt;

Overwegende dat met betrekking tot de voor de waardering van risico's te gebruiken boekhoudtechniek wordt verwezen naar de voorschriften van Richtlijn 86/635/EEG van de Raad van 8 december 1986 betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van banken en andere financiële instellingen [1];

Overwegende dat Richtlijn 89/647/EEG van de Raad van 18 december 1989 betreffende een solvabiliteitsratio voor kredietinstellingen [2] een nomenclatuur bevat van de door kredietinstellingen gelopen kredietrisico's; dat het derhalve gerechtvaardigd is naar deze nomenclatuur te verwijzen ten behoeve van de definitie van de risico's in de zin van de onderhavige richtlijn, dat het echter niet juist is uit principe te verwijzen naar de wegingen of risicograden die in Richtlijn 89/647/EEG zijn vastgesteld; dat deze wegingen en risicograden immers zijn opgezet met het oog op de vaststelling van een algemene solvabiliteitsvereiste ter dekking van het kredietrisico van kredietinstellingen; dat de opzet van een regelgeving inzake grote risico's is, het maximale risico voor verlies dat een kredietinstelling op een cliënt of een groep van verbonden cliënten kan lijden, te beperken; dat derhalve een voorzichtige aanpak moet worden gevolgd waarbij als algemene regel de risico's tegen hun nominale waarde moeten worden opgenomen, zonder toepassing van wegingen of risicograden;

Overwegende dat, wanneer een kredietinstelling risico's aangaat met betrekking tot haar eigen moederonderneming, of andere dochterondernemingen van deze moederonderneming, bijzondere voorzichtigheid geboden is; dat het beheer van de door de kredietinstellingen aangegane risico's volledig zelfstandig moet worden gevoerd, met inachtneming van de beginselen van een gezonde bedrijfsvoering in het bankbedrijf, en los van elke overweging die vreemd is aan deze beginselen; dat in Tweede Richtlijn 89/646/EEG van de Raad van 15 december 1989 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen, alsmede tot wijziging van Richtlijn 77/780/EEG, wordt bepaald dat, ingeval de invloed die wordt uitgeoefend door de personen die rechtstreeks of middelijk een gekwalificeerde deelneming in een kredietinstelling hebben, een gezonde en prudente bedrijfsvoering van de instelling kan belemmeren, de bevoegde autoriteiten de passende maatregelen treffen om aan deze toestand een einde te maken; dat er op het gebied van grote risico's tevens aanleiding toe bestaat specifieke voorschriften vast te stellen ten aanzien van de door een kredietinstelling aangegane risico's met betrekking tot ondernemingen van de eigen groep, in concreto, strikter beperkende voorschriften voor deze risico's dan voor andere risico's; dat deze striktere beperking echter niet behoeft te worden toegepast wanneer de moederonderneming een financiële holding of een kredietinstelling is en de andere dochterondernemingen kredietinstellingen, financiële instellingen of ondernemingen die nevenactiviteiten van het bankbedrijf verrichten, mits al deze ondernemingen onder het toezicht op geconsolideerde basis op de kredietinstelling vallen; dat het toezicht op geconsolideerde basis op het aldus gevormde geheel in dit geval immers een voldoende doeltreffend toezicht mogelijk maakt, zonder dat noodzakelijk stringentere voorschriften ter beperking van de risico's moeten worden vastgesteld; dat de bankgroepen op deze wijze eveneens zullen worden aangemoedigd hun structuur zodanig te organiseren dat de uitoefening van het toezicht op geconsolideerde basis mogelijk wordt gemaakt, hetgeen wenselijk is, omdat aldus een vollediger toezicht kan worden ingevoerd;

Overwegende dat de Lid-Staten met het oog op een harmonieuze toepassing van de richtlijn de mogelijkheid dienen te hebben een toepassing in twee fasen van de nieuwe limieten toe te staan; dat immers voor de kleinste kredietinstellingen een langere overgangsperiode gerechtvaardigd kan zijn voor zover een snellere toepassing van de norm van 25 % hun kredietverleningsactiviteit te plotseling zou kunnen verminderen;

Overwegende dat de risico's die worden gelopen op twee ondernemingen waarvan voortgaande financiering van vitaal belang is voor de energievoorziening in Portugal, het noodzakelijk maken de Republiek Portugal een overgangsperiode toe te kennen tot 31 december 1998, ten einde Portugese kredietinstellingen een herstructurering door te laten voeren opdat zij na afloop van deze periode aan de financieringsbehoeften van deze ondernemingen kunnen blijven voldoen in volledige naleving van de limieten gesteld door deze richtlijn;

Overwegende dat soortgelijke uitvoeringsbevoegdheden als die welke de Raad zich in zijn Richtlijn 89/299/EEG van 17 april 1989 betreffende het eigen vermogen van kredietinstellingen [3] heeft voorbehouden, in Richtlijn 89/646/EEG aan de Commissie zijn verleend;

Overwegende dat, rekening houdend met het specifieke karakter van de betrokken sector, aan het in artikel 22 van Richtlijn 89/646/EEG bedoelde comité de taak dient te worden opgedragen de Commissie bij te staan in de uitoefening van de bevoegdheden die haar verleend zijn overeenkomstig procedure III, variant a), van Besluit 87/373/EEG van de Raad van 13 juli 1987 tot vaststelling van de voorwaarden die gelden voor de uitoefening van aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden [4];

Overwegende dat, met betrekking tot het toezicht op grote risico's in verband met werkzaamheden die hoofdzakelijk onderworpen zijn aan marktrisico's, de vereiste coördinatie van de methoden van toezicht verzekerd kan worden krachtens een communautaire regeling voor

(1) PB nr. L 372 van 31. 12. 1986, blz. 1.
(2) PB nr. L 386 van 30. 12. 1989, blz. 14.
(3) PB nr. L 124 van 5. 5. 1989, blz. 16.
(4) PB nr. L 197 van 18. 7. 1987, blz 33.

kapitaaltoereikendheid van beleggingsondernemingen en kredietinstellingen; dat dit impliceert dat, in afwachting van communautaire wetgeving inzake bovengenoemde grote risico's, het toezicht op grote risico's met betrekking tot werkzaamheden die hoofdzakelijk onderworpen zijn aan marktrisico's, zoals de handelsportefeuille, verbintenissen tot het overnemen van effectenemissies en vorderingen in verband met de afwikkeling van effectentransacties, overgelaten kan worden aan de bevoegde autoriteiten van elke Lid-Staat,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Definities

In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder:

a) „kredietinstelling": een kredietinstelling in de zin van artikel 1, eerste streepje, van Richtlijn 77/780/EEG, met inbegrip van de bijkantoren in derde landen van een dergelijke kredietinstelling, alsmede iedere particuliere of openbare onderneming, met inbegrip van haar bijkantoren, die voldoet aan de definitie van artikel 1, eerste streepje, van Richtlijn 77/780/EEG en waaraan in een derde land vergunning is verleend;

b) „bevoegde autoriteiten": de bevoegde autoriteiten in de zin van artikel 1, negende streepje, van Richtlijn 92/30/EEG van de Raad van 6 april 1992 inzake toezicht op kredietinstellingen op geconsolideerde basis (1);

c) „moederonderneming": een moederonderneming in de zin van artikel 1, zevende streepje, van Richtlijn 92/30/EEG;

d) „dochteronderneming": een dochteronderneming in de zin van artikel 1, achtste streepje, van Richtlijn 92/30/EEG;

e) „financiële holding": een onderneming in de zin van artikel 1, derde streepje, van Richtlijn 92/30/EEG;

f) „financiële instelling": een onderneming in de zin van artikel 1, tweede streepje, van Richtlijn 92/30/EEG;

g) „onderneming die nevendiensten van het bankbedrijf verricht": een onderneming in de zin van artikel 1, vijfde streepje, van Richtlijn 92/30/EEG;

h) „risico's": de activa en posten buiten de balanstelling, als bedoeld in artikel 6 en de bijlagen I en III van Richtlijn 89/647/EEG, zonder toepassing van de in deze bepalingen vastgestelde wegingsfactoren of risicograden; de risico's met betrekking tot de in bijlage III bedoelde posten worden berekend volgens de in bijlage II bij dezelfde richtlijn beschreven methode, zonder toepassing van de wegingsfactoren die gelden voor het risico op de tegenpartij; van de definitie van de risico's kunnen met goedkeuring van de bevoegde autoriteiten worden uitgesloten alle bestanddelen die voor 100 % door eigen vermogen zijn gedekt voor zover met deze bestanddelen geen rekening wordt gehouden bij de berekening van de solvabiliteitsratio en van de andere ratio's voor toezichtdoeleinden die bij communautaire besluiten worden vastgesteld; onder risico's vallen niet:

— in het geval van valutatransacties, de risico's die zich tijdens de normale afwikkeling voordoen in de periode van 48 uur nadat betaling heeft plaatsgevonden, of,

— in het geval van transacties betreffende de verkoop of aankoop van effecten, de risico's die zich tijdens de normale afwikkeling voordoen in de periode van vijf werkdagen nadat betaling heeft plaatsgevonden of nadat de effecten geleverd zijn, indien deze levering eerder plaatsvindt;

i) „zone A": de zone in de zin van artikel 2, lid 1, tweede streepje, van Richtlijn 89/647/EEG;

j) „zone B": de zone in de zin van artikel 2, lid 1, derde steepje, van Richtlijn 89/647/EEG;

k) „eigen vermogen": het eigen vermogen van een kredietinstelling in de zin van Richtlijn 89/299/EEG;

l) „zeggenschap" de relatie die bestaat tussen een moederonderneming en een dochteronderneming, zoals omschreven in artikel 1 van Richtlijn 83/349/EEG, of een relatie van dezelfde aard tussen een natuurlijke of rechtspersoon en een onderneming;

m) „groep van verbonden cliënten":

i) hetzij twee of meer natuurlijke of rechtspersonen die, behoudens bewijs van het tegendeel, uit een oogpunt van risico's een geheel vormen omdat een van hen rechtstreeks of middellijk 'zeggenschap heeft over de andere persoon of personen;

(1) PB nr. L 110 van 28. 4. 1992, blz. 52.

ii) hetzij twee of meer natuurlijke of rechtspersonen tussen wie geen zeggenschapsrelatie als bedoeld onder i) bestaat, maar die uit een oogpunt van risico als een geheel moeten worden beschouwd omdat zij zodanig onderling verbonden zijn dat, indien een van hen financiële problemen zou ondervinden, de andere of alle anderen waarschijnlijk in betalingsmoeilijkheden zouden komen.

Artikel 2

Toepassingsgebied

Deze richtlijn is van toepassing op kredietinstellingen die de in artikel 3 van Richtlijn 77/780/EEG bedoelde vergunning hebben verkregen.

De Lid-Staten kunnen evenwel afzien van toepassing van deze richtlijn op:

a) de kredietinstellingen die zijn genoemd in artikel 2, lid 2, van Richtlijn 77/780/EEG;

b) de in artikel 2, lid 4, onder a), van Richtlijn 77/780/EEG gedefinieerde instellingen die in een zelfde Lid-Staat zijn aangesloten bij een in die Lid-Staat gevestigd centraal orgaan, mits, onverminderd de toepassing van deze richtlijn op het centraal orgaan, het geheel dat door het centraal orgaan en de aangesloten instellingen wordt gevormd, aan toezicht op globale basis is onderworpen.

Artikel 3

Melding van grote risico's

1. Een risico van een kredietinstelling met betrekking tot een cliënt of een groep van verbonden cliënten wordt als groot beschouwd indien de waarde ervan 10 % of meer van haar eigen vermogen bedraagt.

2. Door de kredietinstelling worden de grote risico's, zoals omschreven in lid 1, aan de bevoegde autoriteiten gemeld. De Lid-Staten bepalen dat deze melding, naar hun keuze, plaatsvindt volgens een van de volgende twee formules:

— melding van alle grote risico's ten minste eenmaal per jaar, gecombineerd met mededeling in de loop van het jaar van alle nieuwe grote risico's en van een toeneming van bestaande grote risico's met ten minste 20 % ten opzichte van de laatste mededeling;

— melding van alle grote risico's ten minste viermaal per jaar.

3. Melding in de zin van lid 2 behoeft evenwel niet plaats te vinden voor risico's die op grond van artikel 4, lid 7, onder a), b), c), d), f), g) en h), zijn vrijgesteld. Voor de andere risico's die in de overige punten van lid 7, alsmede in de leden 8, 9 en 10, van artikel 4, worden bedoeld, hoeft de in lid 2, tweede streepje, bedoelde melding slechts tweemaal per jaar plaats te vinden.

4. De bevoegde autoriteiten eisen dat er in elke kredietinstelling een goede administratieve en boekhoudkundige organisatie en adequate interne controleprocedures bestaan voor het vaststellen en vastleggen van alle grote risico's en daarin optredende wijzigingen, zoals omschreven en vereist in deze richtlijn, alsmede voor het toetsen van deze risico's aan het risicobeleid van de kredietinstelling.

Wanneer een kredietinstelling gebruik maakt van lid 3, dient zij de gegevens omtrent de beweegredenen daarvoor gedurende een jaar na het tot ontheffing aanleiding gevende feit te bewaren, ten einde de bevoegde autoriteiten in staat te stellen de rechtmatigheid daarvan te verifiëren.

Artikel 4

Voor grotere risico's geldende grenswaarden

1. Een kredietinstelling mag met betrekking tot één cliënt of een groep van verbonden cliënten geen risicopositie met een totale waarde van meer dan 25 % van het eigen vermogen innemen.

2. Indien de cliënt of groep van verbonden cliënten de moederonderneming of dochteronderneming van de kredietinstelling en/of een of meer van de dochterondernemingen van deze moederonderneming is, wordt het in lid 1 bedoelde percentage verlaagd tot 20 %. De Lid-Staten behoeven de bedoelde grenswaarde echter niet op de hierboven genoemde risico's toe te passen indien zij die risico's via andere maatregelen of procedures aan een bijzondere controle onderwerpen. Zij stellen het Raadgevend Comité voor het bankwezen en de Commissie in kennis van de strekking van deze maatregelen of procedures.

3. Een kredietinstelling mag geen grote risicopositie innemen waarvan de totale waarde meer dan 800 % van het eigen vermogen bedraagt.

4. De Lid-Staten mogen striktere grenswaarden vaststellen dan de in de leden 1, 2 en 3 vermelde grenswaarden.

5. Een kredietinstelling moet met betrekking tot de door haar ingenomen risicopositie doorlopend de in de leden 1, 2 en 3 bepaalde grenswaarden in acht nemen. Indien de ingenomen risicoposities in een uitzonderlijk geval de bedoelde grenswaarden toch overschrijden, moet dit onverwijld worden gemeld aan de bevoegde autoriteiten die, indien de omstandigheden zulks rechtvaardigen, de kredietinstelling een beperkte termijn kunnen toestaan om alsnog aan de grenswaarden te voldoen.

6. De Lid-Staten mogen van de toepassing van de leden 1, 2 en 3 geheel of gedeeltelijk vrijstellen de risicoposities die door een kredietinstelling zijn ingenomen met betrekking tot haar moederonderneming, de andere dochterondernemingen van de moederonderneming en haar eigen dochterondernemingen, voor zover deze ondernemingen betrokken zijn bij het toezicht op geconsolideerde basis waaraan de kredietinstelling zelf onderworpen is, overeenkomstig Richtlijn 92/30/EEG of overeenkomstig in een derde land geldende gelijkwaardige normen.

7. De Lid-Staten mogen de volgende risico's geheel of gedeeltelijk vrijstellen van de toepassing van de leden 1, 2 en 3:

a) activa die vorderingen op centrale overheden en centrale banken van zone A vertegenwoordigen;

b) activa die vorderingen op de Europese Gemeenschappen vertegenwoordigen;

c) activa die vorderingen vertegenwoordigen welke uitdrukkelijk zijn gegarandeerd door centrale overheden en centrale banken van zone A of door de Europese Gemeenschappen;

d) andere risico's op of gegarandeerd door centrale overheden en centrale banken van zone A of de Europese Gemeenschappen;

e) activa die vorderingen en andere risico's op centrale overheden en centrale banken van zone B vertegenwoordigen, luidende in en, in voorkomend geval, gefinancierd in de nationale valuta van de leningnemer;

f) activa en andere risico's die ten genoegen van de bevoegde autoriteiten zijn gegarandeerd door onderpand in de vorm van effecten die zijn uitgegeven door centrale overheden of centrale banken van zone A, door de Europese Gemeenschappen of door regionale of lokale overheden van de Lid-Staten waarvoor overeenkomstig artikel 7 van Richtlijn 89/647/EEG inzake solvabiliteit een wegingsfactor van 0 % wordt toegepast;

g) activa en andere risico's die ten genoegen van de bevoegde autoriteiten zijn gegarandeerd door onderpand in de vorm van deposito's in contanten bij de leningverstrekkende instelling of bij een kredietinstelling die de moederonderneming of een dochteronderneming van de leningverstrekkende instelling is;

h) activa en andere risico's die ten genoegen van de bevoegde autoriteiten zijn gegarandeerd door onderpand in de vorm van deposito-certificaten, uitgegeven door de leningverstrekkende instelling of door een kredietinstelling die de moederonderneming of een dochteronderneming van de leningverstrekkende instelling is en gedeponeerd bij een van deze;

i) activa die vorderingen en andere risico's op kredietinstellingen vertegenwoordigen, met een looptijd van ten hoogste één jaar en die geen eigen vermogen van die instellingen vormen in de zin van Richtlijn 89/299/EEG;

j) activa die vorderingen en andere risico's met een looptijd van ten hoogste één jaar vertegenwoordigen welke gegarandeerd zijn overeenkomstig artikel 8, lid 2, van Richtlijn 89/647/EEG, op instellingen die geen kredietinstelling zijn, maar voldoen aan de voorwaarden van voornoemd artikel 8, lid 2;

k) wissels en promessen met een looptijd van ten hoogste één jaar die de handtekening van een andere kredietinstelling dragen;

l) obligaties als gedefinieerd in artikel 22, lid 4, van Richtlijn 85/611/EEG van de Raad (1), gewijzigd bij Richtlijn 88/220/EEG (2);

m) tot aan een latere coördinatie, deelnemingen in verzekeringsondernemingen als bedoeld in artikel 12, lid 3, van Richtlijn 89/646/EEG, tot een maximum van 40 % van het eigen vermogen van de kredietinstelling die de deelneming houdt;

n) activa die vorderingen vertegenwoordigen op regionale of centrale kredietinstellingen waarmede de leningverstrekkende kredietinstelling krachtens wettelijke of statutaire bepalingen in het kader van een netwerk is verbonden en die op grond van deze bepalingen belast zijn met de contante clearingtransacties binnen het netwerk;

o) risico's die ten genoegen van de bevoegde autoriteiten zijn gegarandeerd door onderpand in de vorm van andere effecten dan die welke zijn uitgegeven door centrale overheden of centrale banken van zone A of de Europese Gemeenschappen, mits de effecten niet door de kredietinstelling zelf of door haar moederonderneming of een van haar dochterondernemingen noch door de betrokken cliënt of groep van verbonden cliënten zijn uitgegeven. De in onderpand gegeven effecten moeten tegen marktprijs worden gewaardeerd en een overwaarde ten opzichte van de gegarandeerde risico's bezitten en moeten op een effectenbeurs genoteerd zijn, dan wel daadwerkelijk verhandelbaar en regelmatig genoteerd zijn op een markt die via erkende professionele marktdeelnemers functioneert en die ten genoegen van de bevoegde

(1) PB nr. L 375 van 31. 12. 1985, blz. 3.
(2) PB nr. L 100 van 19. 4. 1988, blz. 3.

autoriteiten van de Lid-Staat van herkomst van de kredietinstelling de mogelijkheid garandeert om een objectieve koers te bepalen aan de hand waarvan te allen tijde de overwaarde van deze effecten kan worden geverifieerd. De vereiste overwaarde bedraagt 100 %; zij bedraagt evenwel 150 % in het geval van aandelen en 50 % in het geval van obligaties die zijn uitgegeven door kredietinstellingen, regionale of lokale overheden van de Lid-Staten, andere dan die bedoeld in artikel 7 van Richtlijn 89/647/EEG, en in het geval van obligaties die zijn uitgegeven door de Europese Investeringsbank en multilaterale ontwikkelingsbanken zoals omschreven in artikel 2 van Richtlijn 89/647/EEG. Het onderpand in de vorm van effecten mag niet tot het eigen vermogen van kredietinstellingen als omschreven in Richtlijn 89/299/EEG behoren;

p) hypothecaire leningen op woningen die ten genoegen van de bevoegde autoriteiten door onderpand zijn gegarandeerd en transacties inzake financieringshuur van woningen krachtens welke de lessor de volledige eigendom van de gehuurde woning behoudt zolang de huurder zijn koopoptie niet heeft uitgeoefend, in beide gevallen tot 50 % van de waarde van het betrokken onroerend goed. De waarde van het onroerend goed wordt ten genoegen van de bevoegde autoriteiten berekend op basis van strikte, in wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vastgelegde waarderingsnormen. De waardering vindt ten minste eenmaal per jaar plaats. In dit verband wordt woning gedefinieerd als woning die bewoond of verhuurd wordt/zal worden door de leningnemer;

q) 50 % van de posten buiten balanstelling met middelgroot-laag risico, zoals bedoeld in Richtlijn 89/647/EEG, bijlage I;

r) mits de bevoegde autoriteiten daarmee instemmen, garanties die geen garanties op verstrekte kredieten zijn, die een wettelijke of reglementaire basis hebben en die verstrekt worden aan aangesloten cliënten door onderlinge borgtochtmaatschappijen met de status van kredietinstelling als omschreven in artikel 1, onder a), onder voorbehoud dat een wegingsfactor van 20 % op hun bedrag wordt toegepast. Indien de Lid-Staten van deze mogelijkheid gebruik maken, stellen zij de Commissie daarvan in kennis, om te voorkomen dat zich dientengevolge concurrentieverstoringen voordoen. De Commissie brengt uiterlijk vijf jaar na de aanneming van deze richtlijn aan de Raad verslag uit en dient daarbij zo nodig passende voorstellen in;

s) posten buiten de balanstelling met een laag risico, als bedoeld in bijlage I van Richtlijn 89/647/EEG, voor zover met de cliënt of groep van verbonden cliënten een overeenkomst is gesloten op grond waarvan het risico alleen mag worden gelopen indien geverifieerd is dat de volgens artikel 4, leden 1, 2 en 3, geldende grenswaarden niet worden overschreden.

8. De Lid-Staten mogen voor de toepassing van de leden 1, 2 en 3 een wegingsfactor van 20 % toepassen op de activa die vorderingen vertegenwoordigen op regionale en lokale overheden van de Lid-Staten, alsmede op de andere risico's op of gegarandeerd door deze overheden; de Lid-Staten mogen deze factor evenwel onder de voorwaarden van artikel 7 van Richtlijn 89/647/EEG tot 0 % verlagen.

9. De Lid-Staten mogen voor de toepassing van de leden 1, 2 en 3 een wegingsfactor van 20 % toepassen op de activa die vorderingen alsmede andere risico's op kredietinstellingen vertegenwoordigen, met een looptijd van meer dan één tot ten hoogste drie jaar, en een wegingsfactor van 50 % op de activa die vorderingen op kredietinstellingen vertegenwoordigen met een looptijd van meer dan drie jaar, mits deze laatste activa bestaan uit schuldbewijzen die zijn uitgegeven door een kredietinstelling en mits deze schuldbewijzen naar het oordeel van de bevoegde autoriteiten effectief op een markt voor professionele marktdeelnemers verhandelbaar zijn en op deze markt dagelijks worden genoteerd of waarvan de uitgifte door de bevoegde autoriteiten van de Lid-Staat van herkomst van de emitterende kredietinstelling is goedgekeurd. In alle gevallen mogen deze posten niet behoren tot het eigen vermogen in de zin van Richtlijn 89/299/EEG.

10. In afwijking van lid 9 en van lid 7, onder i), mogen de Lid-Staten een wegingsfactor van 20 % toepassen op de activa die vorderingen en andere risico's op kredietinstellingen vertegenwoordigen, ongeacht de looptijd.

11. Wanneer een risico met betrekking tot een cliënt is gegarandeerd door een derde partij, dan wel door onderpand in de vorm van effecten die onder de in lid 7, onder o), beschreven voorwaarden zijn uitgegeven door een derde partij, mogen de Lid-Staten

— het risico beschouwen als een risico op de derde partij en niet op de cliënt, indien het risico ten genoegen van de bevoegde autoriteiten rechtstreeks en onvoorwaardelijk is gegarandeerd door deze derde partij;

— het risico beschouwen als een risico op de derde partij en niet op de cliënt, indien het in lid 7, onder o), beschreven risico is gegarandeerd door onderpand onder de daarin genoemde voorwaarden.

12. De Raad zal uiterlijk vijf jaar na de in artikel 8, lid 1, genoemde datum op basis van een verslag van de Commissie de behandeling van de in lid 7, onder i), en de in de leden 9 en 10 bedoelde interbancaire risico's bestuderen. De Raad zal, in voorkomend geval, op basis van een voorstel van de Commissie een besluit nemen over de daarin aan te brengen wijzigingen.

Artikel 5

Toezicht op geconsolideerde basis en op niet-geconsolideerde basis

1. Indien de kredietinstelling geen moederonderneming en geen dochteronderneming is, wordt het toezicht op de naleving van de verplichtingen, bepaald in de artikelen 3 en 4 of in andere ter zake geldende communautaire voorschriften, op niet-geconsolideerde basis uitgeoefend.

2. In de andere gevallen wordt het toezicht op de naleving van de verplichtingen, bepaald in de artikelen 3 en 4 of in andere ter zake geldende communautaire voorschriften, uitgeoefend op geconsolideerde basis overeenkomstig Richtlijn 92/30/EEG.

3. De Lid-Staten kunnen afzien van het toezicht op de naleving van de verplichtingen, bepaald in de artikelen 3 en 4 of in andere ter zake geldende communautaire voorschriften op niet-geconsolideerde of gesubconsolideerde basis, voor een kredietinstelling die als moederonderneming onderworpen is aan toezicht op geconsolideerde basis en voor elke dochteronderneming van deze kredietinstelling die voor vergunning en toezicht onder deze Lid-Staten ressorteert en onder het toezicht op geconsolideerde basis valt.

Van dit toezicht kan eveneens worden afgezien indien de moederonderneming een financiële holding is die in dezelfde Lid-Staat als de kredietinstelling is gevestigd, mits die holding aan hetzelfde toezicht onderworpen is als de kredietinstellingen.

In deze beide gevallen moeten er, als van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, maatregelen worden genomen om te zorgen voor een bevredigende spreiding van de risico's binnen de groep.

4. Ingeval een kredietinstelling waarvan de moederonderneming een kredietinstelling is, haar vergunning heeft verkregen en gevestigd is in een andere Lid-Staat, eisen de bevoegde autoriteiten die deze vergunning hebben verleend, dat de verplichtingen, bepaald in de artikelen 3 en 4 of in andere ter zake geldende communautaire voorschriften, op niet-geconsolideerde basis of, in voorkomend geval op gesubconsolideerde basis worden nageleefd.

5. Niettegenstaande de vereisten van lid 4 kunnen de bevoegde autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de vergunningverlening aan de dochteronderneming van een moederonderneming die een in een andere Lid-Staat gevestigde kredietinstelling is, bij bilateraal akkoord hun verantwoordelijkheid voor het toezicht op de naleving van de verplichtingen, bepaald in de artikelen 3 en 4 of in andere ter zake geldende communautaire voorschriften, overdragen aan de bevoegde autoriteiten die de vergunning hebben verleend aan en toezicht uitoefenen op de moederonderneming. De Commissie en het Raadgevend Comité voor het bankwezen moeten in kennis worden gesteld van het bestaan en de inhoud van dergelijke akkoorden.

Artikel 6

Overgangsbepalingen betreffende bestaande overschrijdingen van de grenswaarden

1. Indien op de datum van bekendmaking van deze richtlijn in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* een kredietinstelling reeds een risicopositie of -posities heeft ingenomen die de voor grote risico's geldende grenswaarden of de grenswaarde voor het totaal der grote risico's, als bepaald in deze richtlijn, overschrijden, verlangen de bevoegde autoriteiten dat de betrokken kredietinstelling de nodige maatregelen neemt om het betrokken risico of de betrokken risico's te verlagen tot het niveau dat in deze richtlijn is bepaald.

2. De procedure voor het verlagen van het risico of de risico's tot het toegestane niveau wordt uitgewerkt, goedgekeurd, toegepast en voltooid binnen de termijn die de bevoegde autoriteiten in overeenstemming achten met het beginsel van gezond beheer en eerlijke concurrentie. De bevoegde autoriteiten stellen de Commissie en het Raadgevend Comité voor het bankwezen in kennis van het tijdschema voor de gehanteerde algemene procedure.

3. Een kredietinstelling mag geen maatregelen nemen die tot gevolg zouden hebben dat de in lid 1 bedoelde risico's de waarde overschrijden die zij op de datum van de bekendmaking van deze richtlijn in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* hebben.

4. De in lid 2 bedoelde termijn loopt uiterlijk op 31 december 2001 af. Risico's met een langere looptijd waarvoor de contractvoorwaarden door de leningverstrekkende instelling moeten worden nageleefd, mogen echter tot het verstrijken van die termijn worden voortgezet.

5. Tot en met 31 december 1998 beschikken de Lid-Staten over de mogelijkheid de in artikel 4, lid 1, gestelde grenswaarde tot 40 % en de in artikel 4, lid 2, gestelde grenswaarde tot 30 % te verhogen. In dat geval en onverminderd het bepaalde in de leden 1 tot en met 4 loopt de termijn om de na het verstrijken van deze periode bestaande risico's tot de in artikel 4 bedoelde niveau's terug te brengen, op 31 december 2001 af.

6. Uitsluitend voor kredietinstellingen waarvan het eigen vermogen als gedefinieerd in artikel 2, lid 1, van Richtlijn 89/299/EEG niet meer dan 7 miljoen ecu bedraagt, mogen de Lid-Staten de in lid 5 bedoelde termijnen met vijf jaar verlengen. De Lid-Staten die van de bepalingen van dit lid gebruik maken, nemen maatregelen om concurrentievervalsing te voorkomen en stellen de Commissie en het Raadgevend Comité voor het bankwezen daarvan in kennis.

7. In de in de leden 5 en 6 bedoelde gevallen kan een risico als een groot risico worden beschouwd indien de waarde ervan ten minste 15 % van het eigen vermogen bedraagt.

8. Tot en met 31 december 2001 kunnende Lid-Staten de frequentie van de in artikel 3, lid 1, tweede streepje, bedoelde melding van grote risico's wijzigen in ten minste twee keer per jaar.

9. De Lid-Staten kunnen geheel of gedeeltelijk van de toepassing van artikel 4, leden 1, 2 en 3, uitsluiten de door een kredietinstelling ingenomen risicoposities die bestaan uit hypothecaire leningen als omschreven in artikel 11, lid 4, van Richtlijn 89/647/EEG die zijn gesloten binnen acht jaar na de in artikel 8, lid 1, bedoelde datum, alsmede transacties inzake financieringshuur van onroerende goederen als omschreven in artikel 11, lid 5, van Richtlijn 89/647/EEG die zijn gesloten binnen acht jaar na de in artikel 8, lid 1, bepaalde datum, een en ander tot 50 % van de waarde van het betrokken onroerend goed.

10. Onverminderd lid 4 mag Portugal tot en met 31 december 1998 gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de toepassing van artikel 4, leden 1 en 3, verlenen voor risicoposities die een kredietinstelling heeft ingenomen met betrekking tot Electricidade de Portugal (EDP) en Petrogal.

Artikel 7

Latere wijzigingen

1. De technische wijzigingen van deze richtlijn met betrekking tot de hierna genoemde punten worden vastgesteld volgens de procedure van lid 2:

— verduidelijking van de definities in verband met de ontwikkeling op de financiële markten;

— verduidelijking van de definities ten einde een eenvormige toepassing van deze richtlijn te verzekeren;

— aanpassing van de terminologie en de formulering van de definities aan latere besluiten inzake kredietinstellingen en aanverwante onderwerpen;

— verduidelijking van de in artikel 4, leden 5 tot en met 10, bedoelde vrijstellingen.

2. De Commissie wordt bijgestaan door het in artikel 22, lid 2, eerste alinea, van Richtlijn 89/646/EEG bedoelde Comité.

De vertegenwoordiger van de Commissie legt het comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het comité brengt advies uit over dit ontwerp binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie. Het comité spreekt zich uit met de meerderheid van stemmen die in artikel 148, lid 2, van het Verdrag is voorgeschreven voor de aanneming van de besluiten die de Raad op voorstel van de Commissie dient te nemen. Bij de stemming in het comité worden de stemmen van de vertegenwoordigers van de Lid-Staten gewogen overeenkomstig genoemd artikel. De voorzitter neemt niet aan de stemming deel.

De Commissie stelt de beoogde maatregelen vast wanneer zij in overeenstemming zijn met het advies van het comité.

Wanneer de beoogde maatregelen niet in overeenstemming zijn met het advies van het comité of indien geen advies is uitgebracht, dient de Commissie onverwijld bij de Raad een voorstel in betreffende de te nemen maatregelen. De Raad besluit met gekwalificeerde meerderheid van stemmen.

Indien de Raad, na verloop van een termijn van drie maanden na de indiening van het voorstel bij de Raad, geen besluit heeft genomen, worden de voorgestelde maatregelen door de Commissie vastgesteld.

Artikel 8

Slotbepalingen

1. De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 1 januari 1994 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.

2. De Lid-Staten delen de Commissie de tekst van alle belangrijke bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

3. In afwachting van de communautaire wetgeving inzake het toezicht op geconsolideerde of niet-geconsolideerde basis op grote risico's met betrekking tot werkzaamheden die hoofdzakelijk onderworpen zijn aan marktrisico's, behandelen de bevoegde autoriteiten deze grote risico's overeenkomstig de regels die door die autoriteiten worden vastgesteld met inachtneming van de bijzondere aard van de betrokken risico's.

Artikel 9

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.